

55. Budapest I, Szarvas tér**(KÖH 52291)****Kő**

A Budapesti Történeti Múzeum részéről régészeti megfigyelés keretében követtük nyomon a támfal felújítási munkálatokat 2014. február 4-től. Február 20-án, a Szarvas tér 1. sz. alatt, az Aranyszarvas Vendéglő D-i (sarok részénél található) bejáratától DNy-ra, a terasz járószintjétől mintegy 200 cm mélységben, az Attila út felőli aszfaltjárda járószintjével egyvonalban, közvetlenül a téglatámfal mögött, legalább 50–60 cm vastagságban régészeti leleteket tartalmazó rétegek és valószínűsíthetően egy (középkori) épület részlete került elő. A jelenség egy tömött, vörös/vörösesbarna, faszén szemcsés réteggel kezdődik, majd alatta egy vastagabb, tömött, szürke színű, faszén szemcsés réteg jelentkezik. Ez a szürke réteg az előkerülő falazatokhoz kapcsolódhat, velük összefüggésben állhat. A vörösesbarna rétegből egy apró kavicsal soványított, vöröses anyagú, belül sárgásbarna mázas, vékonyfalú edény töredéke került elő. Nagyjából a két réteg között (de inkább még a vörösesbarnából) egy apró kavicsal gyengén soványított, barnásfehér anyagú, belső felületén irizáló zöldmázas kerámia töredéke volt. A szürke rétegből egy fehér anyagú, vörös festésű és egy grafit-al erősen soványított sötétszürke anyagú középkori edény töredéke került elő. Február 27-én az ez idáig előkerült jelenségeket ledokumentáltuk (fotó, rajz, geodézia).

A régészeti jelenségek esetleges megsemmisülése miatt a Régészeti Szakhatóság állásfoglalását kértük a munka folytatásának mikéntjéről. A Szakhatóság megelőző feltárást írt elő. Újabb régészeti korú rétegek és falszakasz is előkerült, valamint leletanyag (kerámia, vas, állatcsont) is beszállításra került a Budapesti Történeti Múzeumba. A későbbiekben a megfigyelés során már újabb régészeti jelenség és leletanyag nem került elő. Április 29-én a megfigyelést lezártuk tekintettük, hiszen újabb földmozgatással járó munkára már nem fog sor kerülni a kivitelező elmondása szerint.

B. NYÉKHELYI DOROTTYA – SZILÁGYI GÁBOR

56. Budapest I, Szentháromság tér**(KÖH 52378)****Kő**

A Mátyás templom körüli burkolatsere és felújítás, nyilvános illemhely körüli szivárgó építése kapcsán, a Budapesti Történeti Múzeum részéről régészeti megfigyelést végeztünk a 6533; 6530 és a 6529 hrsz.-ú területeken.

A fenti területeken a Penta kft. 2014. augusztus–november között dolgozott. A Budavári Nagybaldogasszony – közismertebb nevén Mátyás templom – szentélye és a Halászbástya közötti részről a burkolat felszedése alatt közvetlenül mutatózó, szórvány embercsontokat gyűjtöttünk össze, melyek a korábbi évek során már részlegesen feltárt középkori temető sírjaihoz tarozhattak. (2005–2009, a templom helyreállításához kapcsolódó kutatások).

A templomtól D-re, a nyilvános illemhely körüli szivárgó építése során újkori téglacsatornát, és a Ny-i metszetalban pontosan nem meghatározható, vélhetően középkori falat, a domboldalon a korábbi ásások során, már megfigyelt vastag, újkori feltöltési réteget tudtuk azonosítani. (2008 Pénztárépület, megelőző feltárást).

Megfigyelhető volt, hogy a Szentháromság tér és a Tárnok utca csatlakozásának K-i szakaszánál a sziklafelszín felmaga-

sodik olyannyira, hogy a burkolatalap készítése során itt a sziklafalról levéstek. A sziklafelszín burkolat alatti jelentkezését már 2009 és 2010 folyamán, vízvezeték és gázcsőfektetési munkák során is észleltük.

B. NYÉKHELYI DOROTTYA

57. Budapest I, Szentháromság utca 2.**(KÖH 52318)****Á, Kő, Kk, Ú, Tő**

Minősített régészeti megfigyelést tettünk a Budapesti Történeti Múzeum részéről a Szentháromság utca 2. épület homlokzata előtt, 2014. május 19-én. A Penta Kft. útburkolat felújítási munkálatai során épületrészletek bukkantak elő. A Penta Kft-vel kötött keretszerződés lehetőséget nyújtott „lapátos megfigyelésre”. Ennek során két helyszínen történt kutatás. A homlokzaton egy középkori kőkeretes pincelejáró előtt épült akna került kibontásra, amely törökkori leletanyagot tartalmazott. A másik helyszínen ettől Ny-ra feküdt: egy középkori vagy török kori, É–D-i irányú falra bontottunk rá, amely a városháza falához képest merőlegesen fut az utca felé.

Megelőző feltárást végeztünk a Szentháromság utca 2. – Úri utca 21. sz. épület két belső udvarában és az ezeket összekötő folyosórészen, 2014. október 15. és december 18. között. Az ásás során Buda középkori (14–16. századi) tanácsolházának építési és átépítési periódusait, valamint a bővítések előtt itt állt házak (kalmárbolt, posztósbolt) falait találtuk meg. Ezek falait a tanácsolháza bővítésekor belefoglalták az épületbe. A nem várt nagy mélységek (pincebetöltések) miatt a terület nem lett teljesen feltárva. Az ásást a nagy számú vízvezeték és csatorna, illetve ezek aknáit; és beásási árkok által megbolygatott földtömegek kiemelése nehezítette.

A belső (Ny-i) udvaron felszínre került egy kis alapterületű, de nagy belső mélységgel rendelkező kőfalú épület, amelynek betöltése három méter mélységig török kori leleteket tartalmazott. A török kori betöltésű épületet három oldalról Ny, É, és K) a tanácsolháza bővítésének alapfalai határolták, amelyből kettő pincehelyiséget is tartalmazott. Az É-i pince téglalobozatának indítását megtaláltuk, de helyhiány miatt mélyíteni nem tudtunk benne. A betöltés teteje és a planírozási réteg török kori leletanyagot tartalmazott. A Ny-i pince (időhiány miatt) nem került kibontásra. Lejárata K felől nyílt: a sziklába faragott lépcsőt két falazott gádorfal keretezte, amelynek végén félkörívesen faragott ajtókeret vezetett le a pinceterbe. A lejárati mélyítése során 14. századi leletanyag került elő. A pincét a középkor folyamán(?) feltöltötték, és az újonnan kialakított járószintjére parkettamintásan rakott téglapadló került. A téglapadlót középkori és török kori leletanyaggal keltezhető földréteg borította. Az udvar K-i szélén feltárt újkori meszesgödör Ny-i metszetal a középkori (erősen sifrás) járószinteket tartalmazott.

A két udvart összekötő átjáró Ny-i harmadát egy kis méretű, téglalobozatos, újkori pincehelyiség foglalta el. Ennek D-i fala egy későközépkori, törökköves falazat, amely csak a pince belső terében megfigyelhető. Ettől K-re egy kettős fal (késő-középkori) osztja ketté a területet. A kettős faltól Ny-ra feltártuk a középkori rétegsort (13–15. század) az altalajig, K-re ugyanez csak egy kis részen volt követhető, egy újkori és egy török kori beásás miatt. Magát a kettős fal É-i felét is átásták, részlegesen elbontották valamely csatornafektetés miatt.

A külső (K-i) udvaron a tanácsolháza késő-középkori bővítésének helyiségsorának részletét tártuk fel. Az épületrész É-i